

ARCHEOLOGIENOTA

IEPER HAIGLAAN 16 (prov. WEST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bart BARTHOLOMIEUX, Matthias GALLOO

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016K214

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: zie privacyfiche
- ➔ Erkende archeoloog: Bart Bartholomieux, OE/ERK/Archeoloog/2016/00127
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Ieper Haiglaan 16 (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 44880.6, Y: 172350.43; X: 44922, Y: 172375.27
- ➔ Kadastergegevens: Ieper, , afdeling sectie F, Nr 550/09 N7 en een deel van 550/09 N8 (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan worden aangegeven dat zich in de vroegmoderne periode een deel van het Hoornwerk van Elverdinge bevond op de plaats van het projectgebied. Het is echter niet mogelijk uitspraken te doen over de bewaringstoestand van eventuele resten van deze verdedigingswerken. Daarnaast is niet duidelijk of zich ook sporen uit oudere periodes binnen het projectgebied bevinden. Daarom is voor het volledige projectgebied een verder vooronderzoek noodzakelijk is. Gezien de aard van de te verwachten archeologische sporen wordt een vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven/putten voorgesteld als de meest aangewezen methode. Voor een uitgebreide evaluatie van de verschillende onderzoeksmethoden wordt verwezen naar het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.5.).

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan de verschillende onderzoeksfases moeten voldoen. Het uitgestelde traject is noodzakelijk omdat de gronden op dit moment nog bebouwd zijn en de afbraak pas is gepland na verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning.

• Planafbakening

De totale site heeft een oppervlakte van ongeveer 403m² (zie figuur 1) en dient volledig onderzocht te worden door middel van proefputten (zie figuur 2).

Figuur 1: Gegeorefeerd plan met aanduiding van de betrokken percelen (in rood omlijnd): de werken gebeuren op alle percelen en op alle percelen dient dan ook een vooronderzoek met ingreep in de bodem te gebeuren, bijlage 3 verslag van resultaten bureauonderzoek (bron: www.geopunt.be en initiatiefnemer).

• Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen van de methode weergegeven. De onderzoeksmethode is succesvol beëindigd wanneer haar vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welk is de aard van deze sporen?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

-
- Wat is de relatie tussen de bestaande panden en het aanwezig archeologisch erfgoed?
 - Op welke diepte bevindt zich de ongestoorde moederbodem? Op welke diepte bevinden zich de eerste archeologische sporen?
 - Zijn er sporen terug te vinden van het hoornwerk van Elverdinge? Onder welke vorm? Zijn er ook oudere sporen aanwezig? Op welke diepte bevinden deze zich?
 - Wanneer werd het terrein opgenomen in het stadsareaal?
 - Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
 - Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
 - Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
 - Kan worden uitgesloten dat er voor de periodes volgend op de prehistorie een archeologische site aanwezig is binnen het projectgebied?
 - Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

- **Plan van aanpak**

Het proefputtenonderzoek kan pas gebeuren nadat de bestaande bebouwing is gesloopt en de verharding is verwijderd. Voorwaarde bij de sloop is dat men zich beperkt tot het maaiveld. Uitbreken van funderingen gebeurt onder begeleiding van een archeoloog of gebeurt bij aanvang van het proefputtenonderzoek. Op basis van de bodemingrepen die gepaard gaan met de aanleg van de nieuwe gebouwen en de parking wordt van de totale zone van 403m² een zone van in totaal 25m² geselecteerd voor verder vooronderzoek door middel van twee proefputten. Het uitgraven van de putten beperkt zich telkens tot de geplande verstoringsdiepte. Om zicht te krijgen op de dieper gelegen bodemopbouw dient men gebruik te maken van manuele boringen.

Binnen het onderzoeksterrein wordt op twee locaties (zie figuur 2, bijlage 1) lokaal een proefput van ca. 30m² en ca. 5m² ingepland. De put van 30m² komt in het zuidwestelijke deel van het projectgebied, de put van 5m² in het noordoostelijke. Het uitgraven dient in alle veiligheid te kunnen gebeuren waarbij men getrapt verdiept.

De zuidwestelijke proefput wordt voldoende groot genomen zodat het mogelijk is om diep genoeg te verdiepen en een goed zicht te verkrijgen op de stratigrafie. Met deze werkwijze wordt ook duidelijk op welke diepte zich archeologische niveaus bevinden en wat hun aard is. Het is de bedoeling dat de zuidwestelijke of noordoostelijke wand van deze proefput het te verwachten glacijs (op Ferraris en de kaart Vandermaelen) doorsnijdt. Vandaar dat de proefput over de gehele breedte van het perceel wordt

ingepland. Er wordt wel een veiligheidsmarge van telkens ca. 1m voorzien ten opzichte van de perceelsgrenzen.

De proefput wordt vlakdekkend aangelegd tot op het eerste archeologische niveau. Lokaal wordt vervolgens machinaal verdiept tot op de moederbodem. Indien dit om veiligheidsredenen niet machinaal lukt, of indien men reeds de verstoringsdiepte heeft bereikt, tracht men het niveau van de moederbodem te bepalen a.d.h.v. boringen. Op die manier is duidelijk op welke diepte zich archeologische niveaus bevinden en wat hun aard is.

De kleinere omvang van de noordoostelijke proefput is een gevolg van de geringe verstoringsdiepte van de parking. Aangezien hier slechts tot 50cm onder het maaiveld wordt verstoord, zal er in de noordoostelijke proefput slechts tot een diepte van 50cm en over een oppervlak van 5m² onderzocht worden in hoeverre archeologische niveaus binnen dit deel van het projectgebied bewaard zijn.

Figuur 1: Gegeorefeerd plan met aanduiding van de betrokken percelen, de precieze plaats van het archeologisch vooronderzoek, en de verstoring door de geplande werken, bijlage 1 (bron: [www:geopunt.be](http://www.geopunt.be) en initiatiefnemer).

Het verder verdiepen binnen een proefput gebeurt pas na registratie op die locatie van het eerste archeologische niveau. Bij het verder verdiepen kan men enkel gebruik maken van een minigraver indien men te maken heeft met dikke ophogings- of

puinpakketten. Op die manier vermijdt men dat men met zwaar materieel reeds de ondergrond verstoord voordat deze kan worden geregistreerd.

Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De grond wordt gescheiden afgegraven en kan ter plekke naast de proefput worden gestockeerd. Indien nodig worden kwetsbare sporen afgedekt met waterdoorlatende doek. Na registratie worden de proefputten opnieuw gedicht.

Wanneer bij het aanleggen van deze proefputten enkel de elementen van de verdedigingswerken worden aangetroffen, volstaat wellicht een registratie van deze lineaire structuren en het nemen van stalen voor verder natuurwetenschappelijk onderzoek. Een verdere vervolgonderzoek op het terrein is dan wellicht niet meer nodig. Indien er echter ook nog oudere sporen of occupatielagen worden aangetroffen, dan dient alsnog de afweging gemaakt of verder vervolgonderzoek nodig is.

Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. De diverse fases van vooronderzoek moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

- **Gewenste competenties**

- ➔ Het is van belang dat gedurende alle fases van het vooronderzoek met ingreep in de bodem, het veldwerk wordt uitgevoerd door een archeoloog met voldoende ervaring in het prospecteren en waarden van middeleeuwse en postmiddeleeuwse sites.
- ➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring heeft met onderzoek op stadscontexten,

aangetoond via CV, en beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek.

- ➔ Gedurende het veldwerk dient een aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met zandbodems.
- ➔ Bij uitvoering en verwerking van het onderzoek wordt contact genomen met Archeo7.

- **Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

Archeologisch bureauonderzoek Ieper Haiglaan 16 - Bijlage 1 - Sleuvenplan op GRB

2016K214

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied
- Verstoring geplande werken
- Proefputten

172390

172380

172370

172360

172350

172340

57S5

257F5

257C4

257M2

257A3

257R4

257X5

257T5

257V5

550A7

550C8

550B8

Haiglaan

550N7

550X7

550Y7

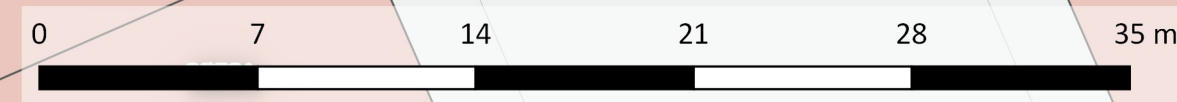
550B6

550T4

550C7

550W7

550Z7

Aangemaakt op: 29/3/2017

44860

44870

44880

44890

44900

44910

44920

44930

44940

Archeologisch bureauonderzoek Ieper Haiglaan 16 - Bijlage 2 - Sleuvenplan op Kaart van Ferraris

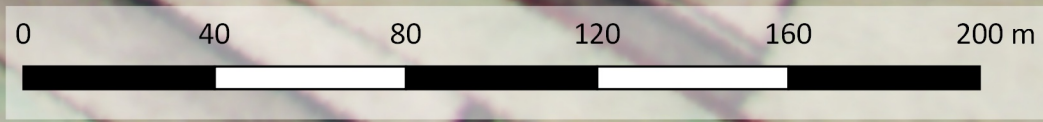
2016K214

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied
- Proefputten
- Verstoring Geplande werken

Aangemaakt op: 29/3/2017